Jyväskylän yliopiston julkaisuarkisto
Jyväskylä University Digital Archive

UNIVERSITY OF JYVÄSKYLÄ

This is an electronic reprint of the original article.
This reprint *may differ* from the original in pagination and typographic detail.

Author(s): Mykkänen, Markus

Title: Valtionhallinnon viestintä muutoksessa

Year: 2015

Version:

Please cite the original version:

Mykkänen, M. (2015). Valtionhallinnon viestintä muutoksessa. Media ja viestintä, 38(2), 162-164.
http://www.mediaviestinta.fi/arkisto/index.php/mv/article/view/82/67

All material supplied via JYX is protected by copyright and other intellectual property rights, and duplication or sale of all or part of any of the repository collections is not permitted, except that material may be duplicated by you for your research use or educational purposes in electronic or print form. You must obtain permission for any other use. Electronic or print copies may not be offered, whether for sale or otherwise to anyone who is not an authorised user.

KIRJA-ARVIO

Valtionhallinnon viestintä muutoksessa

Rantapelkonen, Jari (toim.) (2014). *Strategisen viestinnän salat.* Johtamisen ja sotilaspedagogiikan laitos, julkaisusarja 2, N:o 14, 139 s.[1]

Jari Rantapelkosen toimittama teos *Strategisen viestinnän salat* on Maanpuolustuskorkeakoulun julkaisusarjaan kuuluva teos. Se kokoaa monipuolisen kattauksen pitkän linjan viestijöiden ja tutkijoiden kokemuksia strategisesta viestinnästä. Kirja avaa niiden ongelmien taustoja, joita valtionhallinnossa ja viranomaisten palveluksessa työskentelevät viestinnän ammattilaiset ovat viime vuosina joutuneet kohtaamaan. Käytännön esimerkkejä strategisesta viestinnästä pohditaan muun muassa maanpuolustuksen, valtiovallan virallisen viestinnän, journalismin sekä viestinnän tutkimuksen näkökulmista.

Rantapelkonen linjaa, että valtionhallinnon strateginen viestintä on paitsi faktojen välittämistä myös kertomista siitä, mitä Suomi ja suomalaisuus ovat. Vallankäytössä muun muassa poliittiset, strategiset ja taloudelliset viestit ovat strategista viestintää, joka 2000-luvun mediamaisen murroksessa joutuu ottamaan avuksi tarinankerronnan välineitä. Kirjan mukaan strateginen valtion viestintä onkin joutunut taipumaan viihteellisempään mediamaisemaan ja yhdistämään faktoihin uusia viestinnällisiä elementtejä. Päivittäisessä viestintätyössä toimiville tämä on asettanut haasteen erottaa fakta fiktiosta.

Valtionhallinnon ja viranomaistahojen strategisella viestinnällä on monet kasvot, mutta sen taustalta tulisi yhä löytyä yhteinen ajatus tai yhteinen suuri kertomus, joka kestää siitä irrotettuja pienempiä tarinoita. Strateginen viestintä on myös maineenhallintaa, jonka tärkeimpiä tehtäviä on korjata poikkeavia näkemyksiä. Lisäksi sen täytyy olla linjassa käytäntöjen suhteen, sillä Rantapelkosen mukaan pelkkä tarinankerronta uppoaa lopulta vain tarinankertojiin. Menestyksekäs strateginen viestintä keskusteleekin myös viestinnän sisällöistä, lyö faktaa pöytään ja luo järjestystä sekasortoon.

Kirja linjaa, että uskottavuus, luotettavuus ja nopeus ovat strategisen viestinnän kulmakivet. Sen haasteena ovat taas väärä tieto, huhut, skandaalit ja propaganda.

Strategisen viestinnän salat -teos kertoo oivallisesti, kuinka viestijöiden tavat ajatella ovat muuttuneet ja miten median murros vaikuttaa organisaatioihin. Erityisesti valtionhallinnon viestinnässä muutos on vielä kesken. Kirjoittajien mukaan tämä näkyy siinä, että informaatioaikakaudelle siirtyminen on synnyttänyt tarpeen uudenlaisille ja läpinäkyville tiedon jakamisen käytännöille. Läpinäkyvyydestä onkin tullut monissa organisaatiossa entistä enemmän konkreettinen käytäntö. Se on kuitenkin ristiriidassa pitkään organisaatioissa työskennelleiden arvomaailman kanssa. Myöskään organisaatioiden johtaminen ei ole vielä täysin valmis uudenlaiselle tiedon jakamiselle.

Kirja painottaa myös, että strateginen viestintä on johtamista, jonka täytyy perustella organisaation toimintaa ja tapahtumia. Strateginen viestintä joutuu kuitenkin käytännössä toimimaan eri tieteenaloilta ja erilaisista käytännöistä juontuvien perinteiden ristipaineessa. Kirja muistuttaa, että monessa tapauksessa strateginen viestintä on yhä ankkuroitu vanhaan viestinnän paradigmaan, joka korostaa vaikuttamista tiukan kontrollin ja koordinoinnin avulla.Tämä näkemys on haastettu yhteiskunnan muuttuessa entistä moniäänisemmäksi ja median kulutustapojen yhä yksilöllisemmiksi.

Kirja antaa puheenvuoroja hyvin erilaisille viestinnän ammattilaisille, ilmiöille ja niiden taustoille. Teuvo Arolaisen artikkelissa tutustutaan muun muassa siihen, miten valtioneuvoston viestintä on kehittynyt yhä enemmän maineenhallinnan ja yhteiskuntasuhteiden suuntaan. Viestinnällistä yhteistyötä sekä sen taustoja esitellään Jouni Mölsän artikkelissa, joka kuvaa kahden Jemenissä kaapatun suomalaisen kotiin saamista. Petri Korhonen pohtii, kuinka virkamieskunta osaa edelleen vaieta ja työntää päänsä piiloon negatiiviselta keskustelulta. Riikka Kämppi luo näkökulmaa siihen, kuinka toimittajat ovat menettämässä perinteisen portinvartijan roolinsa ja erilaisten sisältöjen tuottajat kasvattamassa merkitystään. Kun lisäksi sosiaalisessa mediassa tuotetaan aktiivisesti uutta informaatiota perinteisen median rinnalla ja osallistutaan keskusteluun organisaatioiden ohella, herää kysymys, kuka tulevaisuudessa tuottaakaan uutisia.

Lyhyestä 144 sivun pituudestaan huolimatta *Strategisen viestinnän salat* on kattava tietopaketti erilaisista strategisen viestinnän linjauksista, muutoksista ja haasteista. Monipuolisen kirjoittajakunnan ajatuksissa on paljon pohdittavaa niin organisaatioviestinnän kuin journalismin näkökulmista viestintää lähestyville. Kokonaisuudessaan artikkeleiden anti on hyvin ajankohtaista niin käytännön kuin teoriankin näkökulmasta. Keskustelu viime vuosina mediassa esillä olleista viranomaistapauksista yhdistetäänkin kirjassa sujuvasti viestinnän teoriohin. Kirjassa käsitellään myös yhteisöviestinnän ammattilaisten

työtä ja sen taustoja, joista on kirjoitettu aiemmin vähän. Kirjan perimmäiseksi motiiviksi kerrotaan keskustelun edistäminen.

Teoksen tuottaja on viranomaistaho, mikä näkyy kirjan sisällössä. Painotus on nyt vahvasti eri viranomaisten viestinnän sisällöissä, ja yksityisen sektori jää puuttumaan. Myös strategisen viestinnän määrittely organisaation yhteiseksi ääneksi ja viesteiksi nähdään vain julkishallinnon ja eri viranomaisten näkökulmasta. Lukijalle vastapainoa olisivat tuoneet yritysmaailman ja vähemmän byrokraattisten organisaatioiden näkemykset. Yhdellä kertaa luettuna kirja voi myös olla lukijalle raskas kokemus, mutta artikkelikokoelmana se toimii, sillä omiksi kokonaisuuksikseen rakennettuihin artikkeleihin on helppo palata.

Markus Mykkänen

Viitteet

[1] Kirjan voi ladata Maanpuolustuskorkeakoulun julkaisuarkistosta osoitteesta: http://www.doria.fi/handle/10024/100109